

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamezne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedierja v „Katel. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 156.

V Ljubljani, v sredo 13. julija 1898.

Letnik XXVI.

Prava izobrazba kmetkega stanu.

Kdor med narodom živi ter se zanima za njega težnje, ta ve, pod kako težkim jarmom on ječi, in sicer brez upanja, da bi se mu ta omečil. Kdor mnogo s kmeti občuje, kakor n. pr. duhovščina, učiteljstvo, trgovci in uradniki, kdor njih slabosti pozna, ta ve, kako težavno stališče bi imel tisti, kateri bi hotel hibe, katere so med njimi ukoreninjene, odpraviti. Kakor to ni mogoče, mogoče pa je, od našega srednjega stanu med kmeti, da on materialno ne gine tako hitro, kakor se to dandanes pred našimi očmi vrši, ampak da se mu pomore do boljše prihodnosti za svojo rod bino in za obstanek našega naroda. Pod srednjim stanom med kmeti razumeti je one kmetke posestnike, kateri imajo precej veliko domače posestvo s travniki, njivami, gozdom in v vinorodnih krajih večje vinograde, v hlevih stoji po 6 do 19 in več glav goveje živine, kakoršnih posestnikov se v vsaki vasi po več nahaja, kateri med svojimi občani zastopajo bolj čislano mesto in iz kojih rodbin največ slovenske inteligencije izhaja, skratka, kateri stan je steber kmetkega stanu, steber tudi našemu narodu.

Pri tem stanu nastal je v sedanjosti veliki preobrat, in sicer, ako se mu pravočasno ne pomaga, v njega neizogiben, popoln propad. Rod za rod, morda več stoletja, živel je srečno na svoji domačiji, živel je zadovoljno, ljubil je svoj dom in srčno ga branil tujega slabega vpliva. Sedanja šega in sedanjostni človeške družbe je temu najedenkrat napravil konec.

V prejšnjih rodovih podedoval je sin za sinom skupno posestvo, svojim bratom in sestram

izplačal je majhne dote in posest se je ohranila. Majhne potrebe pri hiši in gospodarstvu krili so dohodki iz posestva in v teku let zamoglo se je nekoliko prihraniti.

Drugače razmere nastale so dandanes. Treba je plačevati drage posle, novošegna obleka nabava se v prodajalnicah za drag denar, hrano je treba kupovati in sedaj ne pozna ta stan več onega pravega stališča in načela, katerega so se njegovi predniki trdno držali, da bi skušali jednemu sinu posestvo ohraniti, ampak oni posestvo z neprimerno visokimi dedščinami in dolžnostimi preoblagajo in s tem uničujejo. K temu zlu pride še to. Z zgodnjo mladostjo gre mladina v ljudsko šolo; ako je tu pridna in razodeva nadarjenost, potem se napno vse moči, da bi ta študirala. Iz gozda, iz hleva jemlje se vsi pomočki, da se študiranje omogoči. Srečna hiša, kjer je vspeh ugoden. Toda skušnja nas uči, da so vspehi le prevečkrat neugodni, in še druga skušnja nam pove, da se je za vzgojo in šolanje jednega otroka neprimerno veliko izdalo, navadno več, kolikor zamore domača hiša prenesti. K temu pride še, da se navadno še iz mnogobrojne družine kateri sin ali hčer na drugo posestvo priženi ali primožijo in tu je treba doto šteti. Da se to omogoči in srečno izvrši, treba je posestvo z dolgom obremeniti. Hiša začne pešati. Sedaj misli že z delom izmučeni oče, kateremu sinu bi posestvo izročil?

Najboljšega sina dal je državi, drugi odrastli sinovi pomagali so si vsak na svoj način, da so prišli h kruhu, bodisi da so pri vojaki kot podčastniki ostali, da so k žandarmeriji, k policiji, k železnici šli in tu kot nižji uslužbenci svoje mesto dobili, za dom ostal je najslabši sin. On se zanaša na domače premoženje, katerega misli, da je več in da bi zamogel pod njegovim gospodar-

stvom večje dohodke donášati; on se zanaša tudi na bogato ženitev itd.

V prvi vrsti mu oče račun zmeša s tem, da mu domačijo s prevelikimi dedščinami preobloži, potem mu zmeša račun ženitev, kjer je navadno le dota glavna stvar, in najbolj mu zmeša in prečrta račun njegova nevednost v gospodarstvu in sedanje mnogobrojno nastopajoče uime in poškodbe pri gospodarstvu. Hiša, katera je poprej trdno stala, v nekih letih zadobila je take rane, da jej ni več pomoči. Kos za kosom odtrgava se od skupnega posestva, povsod navstajajo majhne hišice, v katerih majhni rokodelci s svojimi družinami žive. V dobi jedne generacije razpadlo je trdno posestvo. (Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. julija.

Pogajanja mej vlado in levčarji so dobila tekom včerajšnjega dne precej drugačno lice in, kakor vse kaže, bo dosegel grof Thun vendarle nekaj vspeh. S tem seveda še ni rečeno, da se gotovo posreči češko-nemška sprava, kajti o dogovorih mej češkimi in nemškimi zapniki danes še ni govora, vendar pa so se Nemci toliko udali, da so voljni razgovarjati se z grofom Thunom o nameravani zakoniti prevredbi jezikovnega vprašanja. Kakor smo že omenili, ustregel je ministerski predsednik želji načelnikov levčarskih klubov ter jim razodel glavne poteze svojega jezikovnega načrta, ki ga namerava uveljaviti ob enem z odpravo jezikovnih naredeb. Ta načrt je že moral ugajati levčarskim voditeljem, kajti sklenili so, da se o tem razgovarjajo v seji, ki se je vršila včeraj popoldne ob 5. uri. K tej seji so pa pozvali tudi voditelje Nemcev na Češkem, katere je dosedaj zastopal jedini dr. Pergelt. Po njih mnenju je nujno potrebno, da sta navzoča

LISTEK.

Proti hišinjam.

Angleški spisal Mark Twain.

Proti vsem hišinjam, naj bodo katerekoli starosti ali narodnosti, se tu očitno pritožim!

Povodi:

Vedno napravljajo zglavje na tistem koncu postelje, ki je plinovi luči ravno nasproti, tako da moramo, kadar beremo in kadimo, predno zaspiamo — kar je jako stara in hvalevredna navada — kajigo silno nerodno držati, da se nam v oči ne blišči.

Ako vidijo drugi dan, da je zglavje preloženo na drugi konec postelje, ne vsprejmejo prijazno tega migljaja, temveč posteljejo, v svesti si svoje neomejene vsemogočnosti ter brez usmiljenja z našo slabostjo, ravno tako, kakor je bilo v začetku, in se na tistem silno vesele jeze in žalosti, katero nam bode njih samosilstvo povzročilo.

Kadar zapazijo, da je zglavje na drugem kraju, uničijo naše delo ter nas tako izzivajo in nam skušajo življenje, katero nam je Bog podaril, ogreniti.

Če ne morejo luči na dovolj nepravilno mesto postaviti, nam pa posteljo premaknejo.

Če se postavi kovčeg decimeter od stene, da se pokrov lahko na njo nasloni, kadar se odpira, potisnejo redno kovčeg prav tja do zidu. To store nameroma.

Ako se hoče imeti plivalnik na gotovem mestu, kjer bi bil pri roki, tedaj gotovo niso s tem zadovoljne ter ga vselej zopet odstranijo.

Drugi par čevljev nam vselej polože na kako nepristopno mesto. Posebno veselje imajo na tem, da jih tako daleč, kolikor jim le stena dopušča, potisnejo pod postelj. To store radi tega, da nas prisilijo, da se na nečasten način zlekemo na tla ter tipamo v temi z »zajcem« okrog in celo v jezi preklinjamo.

Posodico za žveplenke polože vsak dan na drugo mesto. Vedno dobe kako novo mesto za nje, tja pa, kjer so bile prej užigalice, postavijo kozarec ali kaj drugega steklenega. To store radi tega, da stekleno stvar razbijemo, ko v temi žveplenke iščemo, ter si tako stroške napravljamo.

Vedno in neprenehoma premikajo pohištvo. Ako pridemo zvečer domu, smo prepričani, da bode pisalna miza tam, kjer je bil zjutraj obe-

salnik za obleko. In ako se odide zjutraj ven ter se pusti umivalnik pri vratih in stolico pri oknu, prav gotovo se bodeš, ako se vrneš o pol noči ali prej ali pozneje, kar je že vse jedno, spodtaknil ob stolico in padel, in če bodeš tipal okrog do okna, tudi sedel v umivalnik. To je neprijetno. Hišinjam je prav tako.

Ravno tako, če se kaj na pristojno mesto postavi, jim niti na misel ne pride, da bi tam tudi pustile. Pri prvi priložnosti vzemo stvar in jo postavijo drugam. To jim je prirojeno. In to jim napravlja veselje, da uganjajo na ta način svojo hudobnost ter jezé poštene ljudi. Rajše bi umrle, kakor opustile to svojo navado.

Vselej pobere vse stare liste in umazane papirje, katere človek na tla vrže, ter jih skrbno polože zopet na mizo, dočim z dragocenimi našimi rokopi spodkurijo. Če je kaka stara papirnata cunja pri hiši, ki je človeku bolj zoprna kot vse drugo in katere bi se na vsak način rad znebil, naj si še tako prizadeva, nič ne pomaga, ker hišinja jo bode vselej zopet kje staknila ter redno zopet na isto mesto položila. To jim ugaja.

Olja porabi več jedna za svoje lase kot šest mož. Če se jo obdolži, da ga je porabila, se ti

tudi dr. Schlesinger in dr. Funke, ki temeljito poznata jezikovne razmere na Češkem. Prvi se je povabilu takoj odzval in je došel na Dunaj že včeraj popoldne ob 3. uri. Ako se je toraj v sinočni seji, katere izid še ni znan, odobril načrt grofa Thuna vsaj v glavnih potezah, potem se Nemci, razven radikalcev, udajo želji ministerskega predsednika in udeležé slobodnih neobveznih razgovorov. K tem razgovorom, ki se baje prično že jutri, je povabil grof Thun zastopnike liberalnega veleposestva grofa O. Thuna, kneza Rohana, kneza Karola Auersperga in dr. Damma. O teh možeh se govori, da se odzovejo povabilu tudi tedaj, ako je imelo sinočno posvetovanje negativen uspeh, mej tem ko na udeležbo ostalih nemških voditeljev v tem slučaju ni misliti. — Grof Thun se je podal včeraj v Išl k pogrebu grofice Karoline Thun, od koder se povrne tekom današnjega dne. Brez dvoma porabi to priliko, da poroča cesarju o položaju in se vrne morda z novimi navodili.

Katoliški centrum v Avstriji. V jedni zadnjih številki »N. Tiroler Stimmen« razpravlja posl. dr. Kathrein o potrebi tesneje združitve katoliških zastopnikov v avstrijskem državnem zboru in osnovanja katoliškega centra, mesto sedanje desnice po vzgledu katoliškega centra v nemškem državnem zboru ali pa nekdanje avstrijske pravne stranke, ki se je l. 1873 osnovala za vse kronovine izvzemši Galicijo. Seveda, pravi nadalje dr. Kathrein, bi morala biti podlaga novi parlamentarni zvezi nekoliko drugačna, kakor je bila takrat, ker so se razmere precej spremenile. Program nove stranke bil bi podoben programu sedanje desnice, le da bi bili zastopniki kronovin tesneje združeni med seboj. — O tej misli se listi sicer ne izražajo nepovoljno, ker bi res, ako se uresniči, v marsičem mnogo koristila, in bi posebno katoliška ideja in pa avtonomistično načelo dobilo po takem centru zelo mogočnega zagovornika, toda pomisleke imajo gotovi krogi v narodnostnem vprašanju. V tem centru bi najbrže ne bila zastopana cela sedanja desnica in morda bi se ravno nekaj Slovanov odcepilo od sedanje zveze. Ko bi pa vseh Slovanov ne bilo v novi zvezi, bilo bi zelo slabo za narodno enakopravnost.

Ministerska kriza v Španiji. Včeraj nam je sporočil brzojav, da je španjski ministerski predsednik Sagasta podal ostavko celega kabineta. Da se to zgodi, je bilo pričakovati že davno poprej, kajti že odkar traja španjsko-ameriška vojska, vlada nejedinstvo v Sagastovem kabinetu. To se je pa pokazalo posebno sedaj, ko jeden del kabineta zahteva, da se sklene mir z Amerikanci, drugi pa z armado vred ne mara nič slišati o tem ter hoče nadaljevati vojsko do zadnjega trenutka. Umevno je, da s takimi močmi ni mogoče jednotno vladati in Sagasta je moral storiti odločilni korak. Sicer je pa tudi prav, da se dežela iznebi sedanjih državnih mornarjev, kajti gotovo bi ne bila prišla Španija v tolike zadrege, v kakoršnih se nahaja sedaj. Res je sicer, da najbrže tudi novi možje, ki bodo baje sami vojaki, ne bodo boljši kakor sedanji, vendar pa slabši skoro biti ne morejo.

laže v obraz. Kaj mislite, da kaj vprašajo, kaj bo po smrti? Čisto nič.

Če se pusti radi priročnosti ključ v vratih, ga vzame ter nese doli k natakarku v gostilno. To store z malovrednim izgovorom, da hočejo varovati naše imetje pred tatovi; toda v resnici store le z namenom, da mora človek, ko pride ves truden domu, iti še enkrat po stopnjicah doli ter poiskati ključ, — ali kar je še bolj neprijetno, da prinese ključ natakark gori, ki pričakuje seveda svoje plačilo; v tem slučaju si gotovo delita s hišinjto svoj plen.

Neprenehoma hočejo postiljati, ko je človek še v postelji, da nas le pripravijo ob lepi jutranji sen; ko pa vstanemo, jih ne vidimo več do drugega dne.

Sploh uganjajo vse surovosti, ki si jih morejo izmisliti, in uganjajo jih iz gole hudobnosti in iz nobenega drugega vzroka.

Hišnje so odmrle za vsak človeški čut.

Če bodem mogel v postavodajnih zborih prodreti s predlogom, po katerem naj bi se hišnje odpravile, nameravam stvar gotovo izvršiti.

Nekaj o Filipinah. Skoro v vsaki številki nemško-liberalnih židovskih listov se nahaja kaka pikantna o »jezuviški nadvladi« na Filipinih, s katerimi se slepe lahkoverni bralci in si predstavljajo čudne slike o gospodarstvu in nasilstvu cerkve na tem otoku. Vse to pa je le židovsko-framasonsko delo in se prav nič ne vjema s poročili vestnih opisovalcev ondotnih razmer. Najbolj nepristransko sodbo je izrekel konzul ameriških držav v Siamu, John Barret, ki v zadnjem letniku »North American Review« objavlja mnogo zanimivostij o položaju na teh španjskih otokih. Cerkev ima tu res precejšnjo veljavo, toda izrablja jo le izključno v namene dežele in ljudstva. Cerkev in država sta popolno jedini, le po imenu se razlikujeta. Res se sem ter tje pojavi, kakor povsodi, kaka krivica, toda popravi jo takoj neprimereno večje dobro. Velika večina prebivalstva je prav zadovoljna. Nezadovoljni element sestoji le iz ptujcev in meščancev, ki se ne brigajo ne za cerkev in ne za državo. Nepopisno mnogo je storila cerkev za probujo naroda. Vse šole do najnovejših so njeno delo, vse dobrotvorne in druge naprave se morajo zahvaliti za svoj obstanek redovništvu. Trgovina, promet, poljedelstvo in obrt, vse je našlo v redovnikih neumornega pospeševalca, predno je stopila na ta tla kaka druga »kulturo« oznanujoča izvenšpanjska sila. Vse to in mnoga druga dejstva postavljajo na laž vse pikantnosti o »jezuviškem gospodarstvu« na Filipinih.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. julija.

(Osebnost.) Deželni predsednik baron Hein se je vrnil sinoči s potovanja po Dolenjskem.

(Ustanovo za vednostno potovanje) je podelilo naučno ministerstvo profesorju tukajšnje višje gimnazije dr. Henrikju Gartenauerju.

(Iz Postojine) 12. julija. Postojina je dobila svojega novega dušnega pastirja gosp. župnika in dekana Frančiška Gornika, doslej župnika v Nevljah. Nastopil je svoje novo delovanje v sredo, dne 6. julija. V nedeljo 10. julija je bilo v res krasno ozaljšani Postojinski cerkvi slovesno umeščenje, pri katerem je imel lep slavnosten govor semeniški profesor vodja gospod dr. Lesar. Počastil je preč. g. dekana s svojim prihodom gospod okrajni glavar Postojinski, g. Viljem vitez Laschan-Moorland, zbrana je bila dekanijska duhovščina in tudi od daleč so prihiteli njegovi prijatelji izrekat svoja voščila. Njim se pridružuje cela Postojina, ki iz srca želi, naj bi se pod vodstvom novega, za vse dobro unetega g. dekana pravo krščansko življenje vedno lepše razvijalo, naj bi se v resnici izpolnila voščila napisana na slavolikih: na cerkvi: »Naj milostljivi Bog usliši, Kar molil boš v tej sveti hiši!« in nad župniščem: »Mnogo leta tu prebivaj, Blagor mir na vse življaj!« X.

(Iz Št. Petra na Notranjskem) 12. julija. Včeraj zvečer nekoliko pred sedmo uro ponesrečil se je pri neprevidnem razkladanju oglja 26-letni samec Matija Čelhar iz naše vasi. Z ogljem naloženi voz pritisnil ga je na tukajšnji postaji k tlom in mu poškodoval hrbtenico. Vsled tega mu je, razun glave in prsij, otrpnil ves život. Krščansko usmiljena gostoljubnost gospoda in gospe Lavrenčič vzela je ponesrečenega pod streho v lastno sobo in mu oskrbovala vse potrebno. Živel je še 12 ur. Zavest in beseda ostala sta mu do zadnjega. Prejel je sv. zakramente pravočasno, ravno tako vredil svojo časno imovino. Bil je miroljuben mladenič s krščansko zavestjo. — Bog mu daj večni mir!

(Iz Kranjske Gore.) Že je nekoliko zakasnelo, vendar pa je bolje jedenkrat, nego nobenkrat. — Svoje narodno lice je naša gora kaj lepo pokazala zvečer pred sv. Cirilom in Metodom. Napravili so zelo lep kres, ki je čarobno osvetljeval Kranjsko Goro. Spuščali so rakete, kateri so s svojo lepoto in pokom vzbujali pozornost in narodno zavest.

(Orožništvo na Kranjskem) obstoji iz 93 častnikov in podčastnikov ter 213 mož. Na vsakega moža odpade 1691 prebivalcev. Orožniških postaj z jednim samim možem ni več, z dvema pa le še osem.

(Kmetijsko društvo) se je ustanovilo v Stari Oselici. Načelnik mu je župnik Matej Pintar,

namestnik Blaž Debelak. Je registrovana za druga z omejeno zavezo.

(Ponesrečil) se je precej zelo dne 10. julija Simon Filipič vsled nepazljivosti pri izpraznjenju cerkvenih topičev. Jako občutno rano ima na roki in tudi obraz in oči so po smodniku oškodovani. Moral je v deželno bolnico.

(Obrtna nadaljevalna šola v Škofji Loki) je imela minulo leto v pripravljalnem tečaju 22, v prvem letniku 20 in v drugem 12 učencev.

(Srebrni goldinarji), ki so preluknjani ali sicer poškodovani, se pobirajo po naredbi finančnega ministerstva še do 15. julija 1899.

(S Pivke) 11. jul. Te dni kroži po naši dolini govorica, da se je neki izvedenec izrazil, da bi stroški za vravnavo Pivke znašali do dvakrat sto tisoč gld. Mogoče je ta beseda izrečena v naglici ali šali in da nima v sebi posebnosti, vendar ne bo odveč, če nekoliko posežem v to zadevo, posebno za to, ker se o teh dvesto tisoč tudi v Ljubljani na višjem mestu govori. Vsebina zemljišča, katero zaliva voda Pivka, sestoji v večini iz zdaj golega hribovja, po vodi in burji nanešene prsti, torej bi ne bilo kopanje grabna posebno zamudno delo. Struga, po kateri bi zamogla ob deževju nastopajoča voda odtekat, bi zadostovala v širini 3 do 4 metre, v globočini pa od 1/2 do 2 m.; zadnje vsled tega, ker pri izviru poleg mlina v Mišniku prihaja pol manj vode kakor v središču ali na koncu mlina v Kačku; pri tem bi imela voda strmjšo pot in bi kolikor toliko hitreje odhajala. Dolžina bi mogoče zadostovala za dobro uro obhoda; ker nadalje od Kačka proti postojinski jami je navpična lega, kar svedoči, da teče v malem prostoru več mlinov z naglo se vrtečimi kolesi; le dosedanje strugo treba bi bilo nekoliko sčistiti, da se omogoči hitri odtok. Nekateri se boje, da bi vravnana Pivška voda škodila požiralniku pri Postojini, da bi nastopal prevelik zaliv na planinsko ozemlje in na ljubljansko močvirje. Ta strah bo menda nepotreben. Naša Pivška voda ni globoko morje ali jezero, temveč iz malih vrelcev nastajoči, do metra visoki zaliv, katerega provzročajo neki robovi, za katerimi se voda vstavi za nekaj časa; kadar se pa ravan z vodo napolni, teče več dni, včasih tudi tednov, vsa množica Pivke dalje proti Postojini v požiralnik in naprej. Pri tem bi toraj ne bilo drugega razložka, kakor da bi naša Pivka nekoliko popred v Ljubljano prišla in se tudi tem hitreje zgubila. Iz teh kratkih, upam da umljivih in zanesljivih podatkov se lahko uvidi, da regulacija Pivke ni nikakor tako težavna in draga stvar, kakor navaja dotična govorica, pač pa z domačim delom, več kakor za devedeset odstotkov cenejša.

Krašovec.

(V Gorici) je minoli petek sedelo na zatožni klopi 10 Solkancev. Obtoženi so bili, da so napali neke lahonske Goričane. Sodišče jih je obsodilo ter kaznovalo jako strogo; zatoženci so dobili od 7 do 15 mesecev težke ječe. A bolj nego kazen je vse presenetil način razprave. Zatoženci so bili Slovenci, istotako vsi porotniki; slovenski so govorili drž. pravdnik in oba zagovornika, toda razsodba je bila proglašena v italijanskem jeziku z dolgim utemeljevanjem, katerega zatoženci niti besede niso razumeli. To je naravnost nezaslišano!

(Javna tombola) na korist »Šolskemu domu« v Gorici bode v nedeljo 17. t. m. ob 6. uri pop. v Št. Petru. Dobitki: 100, 200 in 400 kron. — Srečke po 20 kr.

(»Padriciano«.) Tržaške časnikarske karikature »Piccolo« in »Indipendente« si v novjšem času delajo zabavo s tem, da pačijo naša krajevna imena z neko azijatsko čobodro, ki pokvari prvotno ime tako, da ni več slovensko, pa tudi ne italijansko, marveč je nekaj od tiča, nekaj od miša, z besedo: — spaka brez smisla. Tako si je dovolil krivonosni azijat Levi od »Indipendenteja« nazivljati naše Padriče pri Trstu s »Padriciano« in to povodom blagoslovljenja cerkvice sv. Cirila in Metoda v Padričah. Praša, kaj imata sv. Ciril in Metod opraviti v njihovem »Padriciano«, in pravi, da je ta cerkev novo sredstvo zoper italijanstvo in da naj tržaški magistrat stori primerne korake proti temu sredstvu. Da se krivonos utika že v vsako stvar, mu ne zamerimo, saj je to judom prirojeno, koliko pa imata opraviti sv. Ciril in Metod v slovenskih Padričah, o tem se je lahko Levi prepričal minolo nedeljo, ako si je ogledal

slavnost blagoslovljenja te cerkve, katere se je vdeležilo nad 2000 vernih slovenskih okoličanov. Altro che Sinagoge — caro Levi!

(Romanje dunajskih mož v Marijino Celje.) Nad 2500 mož, večinoma z Dunaja, je prišlo dne 9. julija v Marijino Celje. Med njimi je bilo tudi lepo število duhovnih in svetnih odličnjakov, kateri so romarje vodili. Ko je prišel P. Abel v benediktinski samostan, ga je pozdravilo Marijacejsko občinsko zastopstvo ter mu izročilo diplomo častnega meščanstva. P. Abel je bil veselo iznenaden ter se občinskemu zastopu v iskrenih besedah zahvalil. Baron Schell pa je izročil v imenu romarjev marijacejskemu županu lepo sliko P. Abela. — Potem so šli romarji v cerkev in P. Abel je stopil na leco ter nagovoril romarje. — Vzel si je za geslo svojega govora: »Pomagaj nam v boju, o Marija!« Celo človeško življenje, je dejal govornik, je prava vojna, vojna do konca. Prejšnje čase so imeli vojaki navado, da so se pred bojem vsi spovedali. Življenje je tudi boj in sicer boj z dvema sovražnikoma. Prvi sovražnik v nas, drugi zunaj nas, in poslednji sovražnik je zopet dvojen, jeden poleg nas, drugi pod nami. Sovražnika pod nami pozna vsakdo, to je hudič in proti temu se moramo boriti vsi in klicati: »Marija, pomagaj nam v boju!« Pred bojem proti temu sovražniku se moraš, krščanski mož, spovedati. Gotovo je bil kdo izmed vas pri Kraljevem Gradcu. Tukaj je baje vojskovodja Benedek rekel, ko so mu povedali, da se še niso spovedali vojaki: Zadostuje jim moj vojevodski blagoslov. Da, zadostoval je, da so bili tepeni: Vse je ležeče na blagoslovu božjem! Toda nimamo le sovražnikov pod seboj, tudi poleg sebe imamo nešteto sovražnikov. In ti so, da povem kar naravnost, socijalno-demokratski in židovski časniki. To je sovražnik, s katerim se moramo katoliški Avstriji boriti. — Vi Dunajčanje veste, koliko nas je že to časopisje veljalo. Pod židovskim časnikarstvom razumem tudi nemško-nacionalno. Saj nam je znano, da so se ti zvezali z bivšim svojim nasprotnikom, toda le proti nam kristijanom. Tudi v tem boju ne smemo omagati, ne smemo ostaviti pri prvem strelu orožja in zbežati. O, pomagaj nam, Marija, v boju proti socijalnim demokratom in drugim sovražnikom krščanstva. — Imamo pa tudi notranjega sovražnika, in to smo mi sami. Vsakdo izmed nas si je sovražnik, ko je dosegel gotovo dobo let, in ta boj je najtežji. Notranji sovražnik, strah pred ljudmi, je hujši nego zunanji. Zato, o Marija, pomagaj nam v boju! Boj proti tem sovražnikom je bil glavni namen tega romanja. Imamo sovražnike našega sv. Očeta papeža, ki praznuje letos svojo biser-nico. Imamo sovražnike našega dobrega vladarja, ki drži letos že petdeseto leto mogočno žeslo vladarsko v svoji srečni roki. O, pomagaj nam, Marija, da se uspešno borimo proti sovražnikom cerkve in države! — Govornik se slednjič še srčno zahvali romarjem, da so se tako obilno udeležili, ter marijacejskemu zastopu, da jih je tako lepo vsprejel in še posebej njegovo osebo tako odlikoval, ter konča z besedami: Bog blagoslovi papeža in cerkev, domovino in cesarja, Bog blagoslovi vas in vaše očetno mesto Dunaj. — Ti, Marija, Mati Božja nam to izprosi! Zvečer je bilo vse mesto, vse hiše (razven lekarne in žandarmerijske postaje) svečano razsvetljeno. Župan je povabil novega častnega občana P. Abela, da si je ogledal mestne ulice in ceste. Povsod mu je prirejalo občinstvo navdušene ovacije. Slavnost je završil mirozov z godbo po mestu.

(Husovske agitacije na Češkem.) »Nar. Listy« vedno pišejo, kako je celi narod navdušen za to, da stoji Husov spomenik na Staromeškem trgu. Kaka je tista navdušenost, spoznamo iz besed tajnika društva za Husov spomenik, dr. Novaka. Pri zadnjem občnem zboru je dejal nekako tako-le: Odbor si je poglavitno prizadeval pridobiti za spomenik Staromeški trg in razširiti število udov ter prispevkov. Obžalovaje moram reči, da se je dosegel v prvi točki uspeh le deloma, v drugi pa nepričakovana prevara. Razposlalo se je oklic v 556.000 iztisih mestom, korporacijam in posameznikom, a izid je bil čisto neznan. Omeniti moramo tudi, da se je član društva, Neumann, izrazil proti temu, da bi stal Husov spomenik na prostoru, kjer stoji sedaj kip Matere Božje, rekoč, da bi se užalilo devet desetih češkega ljudstva, ako bi se moral le-ta premestiti. Istotako niso s

Staromeškim trgom zadovoljne češke ameriške dame; po njih misli in volji pokojnega Náprstka naj bi stal na Betlehemskega trgu. — Zanimivo je tudi, kako se nabirajo za Husov spomenik podpisi. Prošnja se predloži in reče: Podpišite prošnjo, da stoji Husov spomenik na Vavčevem trgu, da se kip Matere Božje ne premakne. Mnogi so se podpisali, ko se jim je reklo (v Bečvarih pri Palackyjevi slavnosti), da je imenik navzočih, da se oglasijo za večerjo. Seveda so se čuli potem protesti in se brisala imena, ko je prišla sleparija na dan.

Društva.

(V proslavo) petdesetletnega vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. prirede abiturientje obeh c. kr. učiteljskih v Ljubljani v soboto dne 16. malega srpana 1898 s sodelovanjem sl. godbe c. in kr. pešpolka Leopold II., kralj Belgijecv št. 27 v Sokolovi dvorani »Narodnega doma« slavnostni koncert na korist učiteljskemu konviktu. Dirigent gospod Josip Čerin. — Začetek ob osmi uri zvečer. — Cene prostorov: Sedež od prve do tretje vrste à 1 gld 50 kr.; sedeži naslednjih vrst à 1 gld.; galerijski sedeži à 80 kr.; stojišča po 50 kr. — Vstopnice se dobivajo v trafiki gospoda Šesarka, Šelenburgove ulice, in na večer koncerta pri blagajni. — K obilni udeležbi vabi najljubšeje odbor.

(Vabilo k veselici,) katero priredi dekliška šola v Kranju v proslavo 50 letnice Nj. Veličanstva presvetlega cesarja dne 14. julija t. l. v gimnazijski telovadnici. Začetek točno ob 6. uri zvečer. Ustopnina 30 kr. — z obitejo 60 kr. — Drugi dan, ob 4. uri popoldne bođe pogoščenje otrok in tombola na vrtu g. P. Mayrjeve gostilne. — Prosi se prostovoljnih dobitkov za tombolo, kateri se hvaležno vsprejemajo pri vodstvu dekliške šole.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. julija. Posvetovanje načelnikov levičarskih klubov je trajalo sinoči od 5. do 9. ure. Prisostvovala sta tudi dr. Schlesinger iz Prage in moravski poslanec dr. Chiari. Delegati so sklenili, da se sklep konference naznani najprej iz Išla vrnivšemu se ministerskemu predsedniku in potem še le objavi.

Dunaj, 13. julija. Kakor se čuje, so nemški zaupniki zbrani na Dunaju odklonili povabilo grofa Thuna, da bi se z njim razgovarjali glede vreditve jezikovnega vprašanja, dokler niso razveljavljene jezikovne naredbe.

Dunaj, 13. julija. Poslanei Pergelt, Gross in Hochenburger so šli danes k grofu Thunu, ki se je povrnil zjutraj iz Išla, kot odposlanci nemških zaupnikov ter mu izjavili, da ne morejo zaupniki stopiti z njim v dogovore, ker so se na podlagi njegovih predlogov prepričali, da so ti predlogi za Nemce vzlasti na Moravskem še manj ugodni, nego sedanje jezikovne naredbe. Predlogi Thunovi in zahteve Nemcev gredo tako daleč narazen, da je na kak dogovor sedaj nemogoče misliti.

Dunaj, 13. julija. Vlada po razbitih pogajanjih z Nemci v avgustu še ne bo sklicala državnega zbora.

Pariz, 13. julija. Esterhazyja so danes prijeli.

Sofija, 13. julija. Znani Boičev je bil danes v Filipopolnu obešen.

Vojska mej Spanijo in Ameriko.

V ponedeljek se je vendar le pričelo bombardovanje mesta Santiago, akoravno brez posebnega uspeha. Kakor razvidno iz novejših poročil, je le jedna krogla priletela v mesto ter prodrla v cerkev, polno smodnika in drugega streliva, vse druge pa so padle v morje pred mestom. Amerikanci namreč še vedno niso v zalivu in toraj ne morejo tako meriti in streljati na nasprotnika, kakor bi radi. Vsled tega je tudi umljivo, da pri prvem bombardovanju, ki pa je trajalo le malo časa, niso mogli doseči nobenega uspeha.

Zdi se toraj, da se Amerikanci na ta način ne bodo tako kmalu polastili Santiago ter da se je to mesto, ako se uresniči novejša poročila o kapitulaciji, udalo le izakega drugega razloga.

V ponedeljek je došel v Santiago generalissimus ameriške armade, general Miles, s svojim štabom, ki vodi sedaj celo akcijo. V bližini mesta bilo se je zadnje dni več manjših bojev, o kate-

rih se pa obširneje ne poroča. Brzojavke z bojišča govore le o smešno majhnih izgubah na obeh straneh.

Admiral Cervera stopi kmalu na ameriška tla, katerih baje ne bo smel tako naglo zapustiti. Takoj po nesrečni vojski je pripovedoval ta mož, da se je podal s svojim brodom iz zaliva le na povelje španske vlade. Temu se je v Madridu odločno oporekalo, pač pa je minister za mornarico izjavil, da je vlada izrekla željo, naj Cervera ne ostane v zalivu. To je vendar dovolj, kajti vladna želja in povelje sta skoro identična in bi se ji bil smel Cervera ustavljati le tedaj, ako bi bil mogel računati na gotov uspeh. Na to pa v tem slučaju ni bilo misliti, le nekoliko dalje časa bi se bil lahko vzdržal in branil Santiago pred napadalci. Tako pa je španski vojni svet s svojim nesrečnim vplivom potisnil brodovje v sovražnikove roke.

Madrid, 13. julija. Maršal Blanco poroča oficijelno iz Havane: Ker smo odklonili zahtevo sovražnika, naj čete ostavijo Santiago, se je pričelo v nedeljo popoldne ob 4. uri bombardovanje. Ob 4. uri 45 minut je napal sovražnik Santiago od San Juana in Morro. Ob jednom je streljalo ameriško brodovje. Ob 7. uri je boj ponehal. Naši vojaki so se dobro držali. Izgube so prav neznatne. — Skoro istodobno je poskusil prodreti blokado pred zalivom parnik z 80.000 porcijami, ki sem ga odposlal iz Havane, toda moral se je umakniti sovražniku in prepustiti plen. Izjalovil se je toraj zadnji poskus, s katerim se je nameravalo dovesti živež posadki v Santiago.

Madrid, 13. julija. Zvezne države so voljne skleniti mir pod nastopnimi pogoji: Odstop Kube, Portorico in jednega pristanišča na kanarskih otokih; 1200 milijonov frankov vojne odškodnine in prepustitev Filipin, dokler se ta svota ne poplača. Takih pogojev Španci ne morejo vsprejeti.

Madrid, 13. julija. Kriza v kabinetu še ni jasna, vrše se še vedno dogovori mej ministri.

Madrid, 13. julija. Konservativni listi svetujejo vladi, naj sklene mir z Amerikanci, ako se gre samo za odstop Kube, sicer pa naj nadaljuje vojsko. Karliski zahtevajo, da se Amerikancem ničesar ne prepusti.

Madrid, 13. julija. Velevlasti se trudijo, da se sklene premirje, ter upajo, da ako Santiago pade, Amerika v to privoli.

Rim, 13. julija. »Tribuna« poroča iz Kingstona, da je mesto Santiago kapituliralo.

Newyork, 13. julija. Amerikanci so predvčeranjim bombardovali Santiago. Kroglice so zažgale mesto na štirih krajih. Španci so se slabo branili. General Shafter je z nova pozval generala Torala, naj mu izroči mesto. Dobil je odgovor, da mora čakati navodil iz Madrida.

Melusine- ustna in zobna voda
deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi
zób, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno
sapo iz ust. 1 stekl. 50 kr.

Jedina zaloga 166 (17) 2
lekarna pri Mariji Pomagaj M. Leustek
v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.
☞ Telefon št. 68. ☜

Svila za nevestine obleke 65 kr.

do gld. 14.65 meter — istotako črna, bela in barvena
Hennebergova svila od 45 kr. do gld. 14.65 meter —
v najmodernejših tkaninah, barvah in vzorcih.

Na zasebnike poštnine in carine prosto na dom. —
Vzorec obratno. — Dvojni pisnični porto v Švico.

Tovarne za svilo G. Henneberg

(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu. 56 6 6

Umrlj so:

V bolnišnici:

11. julija. Luka Dolenc, kajzar, 37 let, emphysema thoracis.

Tujci.

11. julija.

Pri Sto-u: Weiss iz Prage. — Tilsch, Novak, Meyr, Malinavski, Janisch z Dunaja. — Santi, Tarre, Krall iz Trsta. — Gossmann, Buss, Ritz iz Gradca. — Victor iz Heilbrona. — Uratarič iz Krnova. — Trancasser iz Vidna. — Davila iz Zagreba. — Normann iz Pulja. — Koritnik iz Blok.

Pri **Maliču**: Pleiss iz Remscheid-a. — Hammer, Reich, Leitner, Fischer, Stögerer, Zälner z Dunaja. — Maatt iz Berolina. — Kraut iz Bora. — Kantoci z Reke. — Trampus iz Trsta.

Pri **Lloyd**: Jurkovič, Bačič iz Opatije. — Welsmüller iz Ptuj. — Seidl iz Gorice. — Wolfram z Dunaja. — Planarič iz Čemšenika. — Tircis iz Pazna. — Moser iz Linca. — Sirnik iz Zgor. Kašlja. — Simon iz Sangerberg-a. — Cestnik iz Maribora.

Pri **bavarskem dvoru**: Springer iz Novih Lazov. — Kump iz Kočevja.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavine v 24. urah
12	9 zvečer	734,7	16,2	sl. sever	oblačno	
13	7. zjutraj	733,4	16,0	sl. jvzn.	megla	2,6
	2. popol.	730,9	19,6	"	dež	

Srednja večerajšnja temperatura 17,3°, za 2-4° pod normalom.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da sem zapričel v Trstu trgovino za

komisijonalno in špedicijsko poslovanje.

Naročila, in sicer mala v pošiljkih po 5 kg. po pošti, in od 30 kg. naprej pa po železnici, izvrševal bom točno in ceno.

Razpošiljal bom razen kolonijalnega blaga tudi druge na trg spadajoče stvari, kakor: sadje, zelenjavo, ribe i. dr. Pečal se bom z razprodajanjem domačih pridelkov, s prejemanjem blaga v svoja skladišča, dajal na ista naplačila in posredoval dotično prodajo na korist lastnika.

Trgoval bom tudi z vinom na debelo.

Sprejemem zastopstva trdnih — za konkurenco sposobnih — tvrdk in polagam za to kavecijo.

Nadejaje se, da se me sorojaki domislijo, ostajam odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

294 37-13

v Trstu, ulice S. Francesco št. 6.

Učenec in praktikant

sprejmeta se takoj pri

Ivanu Kordik-u,

galanterijska in norimberska prodajalnica na debelo in drobno v Ljubljani 475 3-2

20 gld. nagrade.

V nedeljo dne 10. julija je ukradel nekdo iz zaprtega prostora kranjske industrijske družbe na Jesenicah 2 m dolg kos 350 mm širokega in 8 mm debelega gonilnega jermena. — 20 gld. nagrade dobi oni, ki nas dovede na sled temu zločincu.

Kranjska industrijska družba

478 1-1

na Jesenicah.

Razpisana in nastopiti je služba orgljavca in cerkvenika

v Ribnici

do 31. oktobra 1898.

Letne plače je nad 500 gld. in prosto stanovanje. Cecilijanci imajo prednost. — Oglasila do 31. avgusta pri župnem uradu v Ribnici.

466 6-4

Fr. Dolinar, dekan.

Kmetijsko društvo,

registrovana zadruga za

Staro Oselico,

ima svoj

I. OBČNI ZBOR

dne 31. julija 1898 ob 3. uri popoldne

v hiši Franceta Bogataja v Stari Oselici števil. 2

s sledečim dnevnim redom:

1. Volitev razsodništva (5 udov).
2. Volitev nadzornštva (5 udov).
3. Razni nasveti tikajoči se društva.

V Stari Oselici, dne 12. julija 1898.

Matej Pintar,

481 1-1

tč. načelnik.

Potrebujejo se

borovi švelerji

ali pa tudi

celi borovi gozd.

Ponudbe na naslov:

479 3-1

Filip Zupančič,

stavbeni podjetnik v Ljubljani.

Razglas.

477 3-1

Po sklepu „Kranjske hranilnice“ bode pet eksternih učencev s Kranjskega na ljubljanski trgovinski šoli dobivalo brezplačno pouk in učila v šolskem letu 1898/99.

Prosilci, ki so 14. leto življenja dosegli, naj svoje prošnje z nacionalom, z dokazom ubožnosti in s pričali, da so tri razrede realke, gimnazije ali gorenje razrede meščanske šole s pohvalnim redom iz pravosti in vsaj z zadostnim napredkom v učnih predmetih dovršili, vsaj do 20. septembra t. l. tu predložijo, da se vse doposlane prošnje potem izročijo slavnemu vodstvu kranjske hranilnice v sklepanje.

V Ljubljani, dne 11. julija 1898.

Vodstvo trgovinske šole.

Ferdinand Mahr,

ces. svetnik.

Od današnje srede nadalje vsak dan

se dobe ukusno prirejeni

480 2-1

raki,
izvrstno dolensko vino

in
vrhniško pivo „Kranjski biser“

restavraciji Mayr

v Filipovem dvoru.

K prav obilni udeležbi vabi

Iv. Mayr.

Izredna prilika za skrajno ugoden nakup!

Dovoljujem si velečast. p. n. občinstvu vljudno naznaniti, da prodajam vso svojo zalogo

juvelov, zlatnine in srebrnine,

meji tudi zadnje novosti, od sedaj nadalje za kupno ceno in tudi pod njo.

Velespoštovanjem

404 9

J. KAPSCH, juvelir v Ljubljani.

Zaloga biciklov!

Najboljše vrste kolesa

tu- in inozemskih tovarn (Peugeot, Brennabor, Liglet Cycle „American“ in druge)

poriporočata podpisanca

po kolikor mogoče nizkih cenah.

Vsa v to stroko spadajoča popravila se bodo točno, solidno in po nizki ceni izvrševala.

Cenike razpošiljava na zahtevanje.

Z velespoštovanjem

206 20-18

Bohinec & Majcen,

Dunajska cesta števil. 5.

Ondi je tudi mehanična delalnica.

Dunajska borza.

Dne 13. julija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 70 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 65 „
Avstrijska zlata renta 4%	121 „ 35 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ „
Ogerska zlata renta 4%	120 „ 90 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	910 „ „
Kreditne delnice, 160 gld.	358 „ 35 „
London vista	119 „ 90 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 82 1/2 „
20 mark	11 „ 75 „
20 frankov (napoleonidor)	9 „ 52 1/2 „
Italijanski bankovci	44 „ 35 „
C. kr. cekini	5 „ 62 „

Dne 12. julija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 „ 75 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192 „ „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 35 „
Tisne srečke 4%, 100 gld.	139 „ 50 „
Dunavske vravnave srečke 5%	128 „ 75 „
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	109 „ 60 „
Posojilo goriškega mesta	112 „ 50 „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 50 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ 60 „
Prioritetne obveznice državne železnice	221 „ — „
„ južne železnice 3%	181 „ 70 „
„ južne železnice 5%	126 „ 70 „
„ dolenskih železnic 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	201 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 „ „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 „ 80 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	84 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	79 „ 25 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 „ „
Ljubljanske srečke	23 „ „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156 „ 75 „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3422 „ 50 „
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	435 „ „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77 „ „
Splošna avstrijska stavbinska družba	109 „ 50 „
Montanska družba avstr. plan.	161 „ 20 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	171 „ „
Papirnih rubljev 100	126 „ 62 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.